

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Տարեկան դիմել	130
Վեցամսեայ	70
Նամակեայ	30
Իրէկ ծանուցումը ստացի	80
Ստորագրութիւնները կանխիկ են:	
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 ին	
եւ 16 ին կը սկսին:	

Դուրս երթալից լրացիւններուն ծախսու
ծախսը ամեն մէկ թիւին համար 20
փարսէ:
Լրացուցի վերաբերեալ նամակ կամ որ
եւ կցէ գրութիւն, կամ քաղաքի պիտի
ուղղուի. եւ ասոց ծախսուն ծախ-
սը իրիպին վրայ է:

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Հնդկաստանի ապստամբութեան վե-
ճակին վրայ զբ Մալթայի Բոնիֆոլէ: Լը-
բաղիւն Տեառեակ լուրերը կուտայ:

Լուրերով մէջ անգղիացիք խիստ
նեղն են: Հալոց եւ Օթրամ զօրա-
պետներուն հրամանին տակ խրկված օդ-
նական զօրքերը Լուրնով բերդն ու քա-
ղաքին մէկ մասը կը պաշտպանեն. բայց
50000 ապստամբ իրենց շորս կողմը պա-
շարած են, եւ Արիթէտ զնդապետին հը-
րամանին տակ երգած երկու գունդ զօ-
րաց օրնութեան զայուն կապանն:

Լուրերով բաժնին մէջ գանձված
անգղիացեայ զօրքերը երկը գունդ բաժ-
նելված են՝ բայց ի Տէչի մէջ գանձված
ներէն:

Օթրամ զօրապետը Լուրնով բեր-
դին մէջ գոցված է 500 շափ զօրքով:

Հալոց զօրապետն իր զօրաց խումբ
բազմ բերդին դուրսը Պալիկուարո բաժնի
տեղը կը գտնուի:

Երբորդ գունդ մըն ալ 1000 շափ
մարգէ բաղկացեալ՝ Քալիբորէն Լուր-
նով երթարու ճամբուն վրայ Ալուսուր-
զի բերդին մէջ կ'ապանեն:

Օթրամ եւ Հալոց զօրապետ-
ներուն իրարու հետ հաղորդակցութիւն
ները խիստ դժուար եւ ժամանակ մը խա-
փանուած էին: Հալոց զօրապետը օդնա-
կան զօրք կը խնդրէր Քալիբորէն: Օրքը
եւ պաշար խրկելու եր կը իրեն, բայց չէին
կրցեր Ալուսուրի բերդէն անդին անցնիլ:

Քալիբորի մէջ՝ ուր Ալիսուր զնդ-
ապետը կը հրամայէր, կատարեալ հան-
գարտութիւն տիրած էր եւ ամեն օր օդ-
նական զօրքեր կը հասնէին հին Լուրնո-
վ բերդին վրայ քաղաքը համար:

Հոկտ. 5/17 ին՝ խումբ մը զօրք
խրկվել էր Պիթուր՝ Կանա Սահիպի
առջև նստած քաղաքը: Կապտանները
100 մարդ կ'որոնցունելով՝ վանալիցան
անկէ, եւ անգղիացիք քաղաքը կործա-
նելէ հետեւ հոկտ. 8/20 ին՝ Քալիբոր
գարձան:

Քալիբորի մէջ՝ երկու գունդ հըն-
գիկ զօրք ապստամբելով՝ անգղիացեայ
քաղաքական զործակալն իր երկու օրգու-
ցը հետ սպաննեցին եւ քաղաքը կողոպ-
տեցին:

Նոյեմբ. մէջ հոկտ. 12/24 ին ա-
պստամբները սաստիկ ջարդ մը ուտելով
անգղիացիներէն՝ բերդը փասան Անգլիա-
ցիք քիչու որ ըլլալով՝ չըլցան զանոնք բեր-
դէն դուրս հասնել, եւ օդնական զօրաց
կ'ապանին:

Մալթայի ապստամբներն ալ Տարի
մօտ ջարդ մը կերան անգղիացեայ Միւ-
րթ զօրապետէն:

Տիւրքերի մէջ սպառող հնգիկ զօ-
րաց գունդը ապստամբելով՝ անգղիացի
պաշտօնակալ մը եւ ուրիշ քաղաքական
գործակալ մը սպաննեցին:

Պոմպոյի նախագահութեան եւ մա-
նաւանդ Ալահապատի մէջ դաւադրու-
թիւն մը յայտնուեցաւ: ձիւնօր զօրաց
մէջ, որոնք զինարանը բռնկեցին թըն-
դանօթներուն պիտի սիրէին, Եւրոպա-
ցիները ջարդէին եւ քաղաքը պիտի կողոպ-
տէին: Այս դաւադրութեան առաջ-
նորդները մահուամբ պատժվեցան:

Կալիբորայէն հոկտ. 10/22 թը-
նով գրված պաշտօնակալն անակ մը հե-
տեւեակ լուրերը կուտայ:

Տէչի թաղաւորը յանձնարարա-
կան ժողովը մը մէջ պիտի դատվի: Աս-
րեւոր թուղթեր գանձվեցան պալատին
մէջ Տէչիի առնրվելէն հետեւ:

Թագաւորին միւս երկու օրքերն
ալ մահուան դատապարտվեցան:

Պալիբորի անգղիական զօրքերը
Քալիբորի վրայ կերթան:

Պոմպոյի, Մարտաի, Սինտի եւ
Նիկոմի երկիրները հանգարա են:

Տէչիէն գրված նամակները կը
պատմեն թէ թաղաւորը բռնկված ու
բանտը տարված ժամանակը քանի մը ան-
գամ ըսեր է թէ «Այս ոչ թաղաւոր եմ,
եւ ոչ մահապատիւն: Խոցի միւս ալ կու-
տեմ», բայց այս ուրախութիւնը չպիտի
կրնայ զանիկա պատակ: Վասն զի իր հը-
րամանով կամ թոյլտուութեամբ կա-
տարված անգլիացիները քանի որ կը
մնացին՝ անգղիացեայ բարկութիւնը եւս
առաւել կը զրգուի իրեն դէմ:

Թագաւոր լրագրին մէջ հրատարակված
նամակ մը՝ Տէչիի առնրվելէն հետք անգ-
ղիացեայ ձեռքն ինկած հարստութիւն-
ներուն վրայ հետեւեալ խօսքերը կը գտնուի:

Չեմ կրնար նկարագրել Տէչիի
մէջ գանձված հարստութիւնները:
Քալիբորի սակեմուտի շալերը, սակի ժա-
մայոյցները, զանազան տեսակ սակեզէն
գարգիւրը չնկն բաներու պէս զնուորնե-
րուն ձեռքը կը պտտան: Անգղիացի մէջ
100 լիւրայի ծախված շալերը 4 սոսիկի
կը ծախվին հոս: Ար կարծրվի որ անգ-
ղիացի հրացանակիր ձիւնորներուն ամեն
մէկը գտնէ 1000 լիւրայով պիտի դառ-
նայ Անգլիա:»

Տէչիէն թագաւորին գրված ու-
րիշ նամակի մը մէջ ալ լուր արված է
թէ Տէչիի առնրված ժամանակը ապս-
տամբները շատ ուղից ըմպելը դիտմամբ
թողը ցեր են տուններուն մէջ, եւ բազ-
մաթիւ անգղիացիք տունները մտած ժա-

մանակին այն ըմպելիքները իմելով ու
զինուկալով, առննրուն մէջ պահու-
ած ապստամբները զանոնք ջարդեր են:
Այս պատճառաւ է որ, կրտէ Թագաւոր թը-
թակիցը, առջև բերանը շատ մարդ կոր-
սնցուցին:

Սոքի-Բոնի լրագիրը կը ծանուցա-
նէ թէ Հնդկաստանի անգղիական կառա-
վարութիւնը քանի մը լեզուէ յայտա-
բարութիւն մը հրատարակելով՝ 50000
ռուբլի խոտացաւ Պիթուրի ապստամ-
բութեան առաջնորդ անուանի Կանա
սահիպը բռնողին:

Արդէն Կանա Սահիպի կողորդին
ձեռք անցած՝ Թաննահի մէջ բանտարկ-
ված է: Ար յուսացվի, կրտէ յիշեալ լրա-
գիրը, որ հօրեղայցն ալ քիչ ժամանա-
կէն հոն բնակելու կերթայ:

Սոքի-Բոնի լրագիրը կը ծանու-
ցանէ, թէ Անգղիոյ կառավարութիւնը
նորէն 14000 զօրք կը խրկէ Հնդկաս-
տան: Առկիւն եւ Թուրի զինարան-
ներուն մէջ ալ ամբաւ ղէքը եւ պատերազ-
մական մթերք կը պատրաստուի Հնդկաս-
տան խրկվելու համար: Այնչափ շատ
գործ կայ, որ արդէն գանձվածներէն զատ
հաղարտուր նոր գործաւորներ առնրվե-
ցան յիշեալ զինարաններուն մէջ աշխա-
տելու:

Անգղիոյ Ա. Թագաւորին Հնդկաս-
տանի մէջ պատերազմող զօրաց հրամանա-
րները վարձատրելու համար՝ Քաղանկաց
կարգին գանաղան պատուանդանները եւ մէկ
քանի ին ալ սքնուտակման թեան աստիճան
չնորհեց:

Անգղիայէն կիրակի օրը եկած հե-
ազարական լուր մը կը ծանուցանէ, թէ
նոյեմբ. 21 ին Անգղիոյ խարհարանը
բայցվել է: Թագաւորին աստեղախոսու-
թեանը մէջ ըսված է թէ խորհրդարա-
նին ասանկ սովորական ժամանակէն ա-
ռաջ բացվելուն պատճառը Անգղիոյ պան-
քային ձեռք առած արտաքոյ կարգի մի-
ջոցներուն հաւանութիւն տալ է: Հընդ-
կաստանի գործերուն վրայ օր ալ յաջող
կերպով խօսված է: Եւրոպական աքեռու-
թեանց համար ըսված է թէ կատարեալ
խաղաղութեան մէջ են եւ այս խա-
ղաղութիւնն արեւելեան նշան մը չի տես-
նրվի ամենեւին: Թագաւորական ասե-
նախօսութիւնը կը ծանուցանէ նաեւ թէ
Պարսկաստանի հետ կրտէ դաշնադրու-
թիւնը ձգելու կը կատարվի, եւ Ասիոյ
զօրքերը Հերթիկն ու անոր շքեպայ եր-
կիրներէն քաշված են:

Թագաւոր լրագիրը կը հաստատէ թէ կա-
ռավարութիւնը խորհրդարանին պիտի ա-
ռաջարկէ որ Հնդկաստանի կառավարու-

թիւնը վաճառակաւ ընկերութեանը
ձեռքէն առնրվի:

Անտրայցէն լուր կուտան թէ Անգ-
ղիոյ կառավարութիւնը հրաման խրկել է
Այլնս ծովապետին որ քանի մը պա-
տերազմական նաւ խրկէ Արաբիոյ օտջու-
պահանջելու որ Սալեմայի մէջ բուտարկ-
եալ երկու անգղիացիներն ազատ թող-
արվին: Բայց Աստրիոյ կառավարութիւնը
միջնորդութիւն ընելով՝ լուր Բալթիկ թըն-
վերոյիչեալ հրամանին գործադրութիւնը
դադրեցուցեր է:

Խոլանտայէն Սոքի-Բոնի լրագրին
գրված նամակը կը ծանուցանէ թէ Պէ-
հասթի մէջ նոր խոսվութիւններ կը կը
են:

Հաննա անուն բողոքական քարոզի-
չը մտքաստան դուրսի ասնուղղքին վրայ
կանգնած նորէն քարոզ առեւրէ հրա-
պարակաւ: Ասկից նորէն գրգռութիւն
ծագելով ժողովուրդէն մէջ, երկու կողմ
բաժնրված քաղաքին գանազան թաղե-
րուն մէջ ծեծ կը վեր են աղիւսի կտորուանք
նետելով իրարու: Բարբաղաղաբար տես-
չութեան զինուորներու խումբ մը վրայ
հասնելով՝ ծեծ կ'որոնցները ցուրեր է:

Անգղիոյ մէջ գրամական նեղու-
թիւնը քիչ մը թիւթեցած կերելի, բայց
անսկիւթիւններն ալ պահաս չեն:

Արուեստագործ քաղաքներուն վե-
ճակը շատ դէշ կը պատժվի: Տէրպի-
շայի մէջ գրեթէ բոլոր մետաքսի գոր-
ծարանները գոցվելով՝ հազարաւոր այր
եւ կին ասանց գործի մնացած են յետին
խղճութեան մէջ:

Սուրիշ արուեստագործ քաղաք-
ներուն մէկ քանիին մէջ ալ գործերու
դադարման պատճառաւ խոսվութիւններ
ծաղեցան: Մանաւանդ Վօթ հինկամի
մէջ բազմաթիւ գործաւոր պարագ մնա-
լով, նոյեմբ. 5/17 ին ծանր անկարգու-
թիւններ եղան: Խոստութեանը զոյգիւր
էին գիշերը: Բազմաթիւ գործաւորաց
խումբ մը որ նոյն օրը ձանրվել էին պա-
տուհաններուն ազակիները կատրտեցին:
Այս խոսվութեան միջոցին գողերն ալ
յարմար ժամանակ գանելով՝ ակնազոր-
ծաց խոստութեանը մտան ու կողոպտեցին:

Անտրայցէն նոյեմբ. 12/24 թուով
լուր կուտան, թէ ստալը առատանալ
սկսեր է եւ Պանքային մտուկները օրէ
օր կը լեցնին:

Պաղկոյ մէջ նեղութիւնը այնչափ
զղալն չէ: Պանքան իր գրամակը (ըս-
քանթօ) հարիւրին 7 ի իջեցուց մէկ ամիս
պայմանագրով անեցող փոխանակարկնե-
րուն համար, հարիւրին Տիկիցուց երկու

ամբա պայմանաժամ ունեցողներուն եւ հարկերն Յի իջնաց երեք ամբա պայմանաժամ ունեցողներուն համար :

Հանգուրիկ ու Շ վիտի մէջ փաճու առիտներն ու սեղանադրները ընկերութիւն մը կազմեցին իրենց մէջէն նեղը ինկողներուն օգնելու համար որ բացը շնորհ :

Միացեալ Վասնագաց մէջ ալ դրամական ներուժիւնը քիչ մը թեթեւցեր է : Բայց Նիւ-Կորթի, Ֆիլադելֆիայի եւ ուրիշ զինուոր քաղաքներու մէջ գործարաններուն մեծ մասը դոյ ըլլալով գործաւորները ժողովներ կընեն եւ գործ պահանջներով փողոցներուն մէջ կը պարտահին, որով ժողովուրդը մեծ վախի մէջ ինկած է : Ամերիկացոյ լրագրիւնը այս գործաւորներուն առջի կը կոչեն, եւ ոմանք ալ այս առջիներուն ձեռքէն ազատելու դիմումներ կը ցուցնեն գանձար ջարդել վերջնելու : Ընտրեալ գաւառ այս գաղտնական առաջարկութեան դիմ գործներ ալ կան : Առաջարկութիւնը ժողով ընելով օտարի մեծ դուրս մը սահմանեց տեղութեան վերաբերեալ շնորհներ սկսելու եւ առջիները աշխատանքներ : Ժողովուրդին բարեկրամասն ալ ընկերութիւն կը կազմէ առջիներուն գործ եւ օգնութիւն ձարելու համար :

Եւրոպայի ու Ամերիկայի դրամական ներուժիւնը Ռուսիոյ մէջ ալ ազդեցութիւն ունեցաւ : Բարապետրիկն գրեթէ նամակ մը լուր կուտայ թէ ոսկուայ ստանիկ նուազութիւն կայ հոն եւ զինուոր փաճուական մը սնանկացեր է :

Ա. Կարօյնի կայսրն ու կայսրուհին նոյնմը 10/22ին Փարիզ դարձան Քոսթիկի տնայարանցէն :

Թորիւտի Օւրիւրի լրագրիւնոյ 23 թուոյն մէջ լուր տրված է թէ Փարիզի գեաղանայ ժողովը լսա. դեկտ. 10 ին պիտի բացվի :

Գաւառական գործոց պաշտօնեայ Պ. Բարթիւտի փոխմանով Պ. Ռուայի անուն տեղութեան մեծ փաստաբանը անոր տեղը զրկեցաւ :

Պուրէշէն գրված նամակ մը լուր կուտայ թէ Ալաբաի ժողովը մեծագոյն մասին հաճութեամբ առաջարկութիւն ըրեր է որ իրենց եկեղեցին Ա. Պուսայ յունաց եկեղեցիէն բաժնուի :

Փարիզի գոշնորութեան 30երորդ յօդուածին համեմատ Միոյ ռուս-Օսմանեան սահմանադրութեան շարժումը համար հաստատուած յանձնարարական ժողովն իր պաշտօնը կատարած ըլլալով այս գործին փայտը պարտաւորած տեղեկագիրը Փարիզ պիտի երկրին գետպանաց ժողովն, քննութեանը ներկայացընելու համար :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այստեղից հրամանաւ Ա սեմակայ Պահիբ փոշան Գաւառի բնից համար կառավարիչ անուանեցաւ փոխանակ իրաւաւորին որ Տեղութեան բարձրագոյն ատենին անդամ անուանեցաւ :

ԱՐԳԱՅԻՆ

Աննապատիւ Սրբազան Պատրիարքին խորհրդական ընտրված Գերատախի Տ. Գաւիթ սրբազան Արքեպիսկոպոսը անցեալ չորեքշաբթի մայրաքաղաքս հասաւ Ս. Երուսաղէմէն : Մայրաքաղաքին Սուրբ Երուսաղէմի պատրիարքական Գերատախի արժանապատիւ Տ. Սահակ ճայրագոյն փորդապետը եւ Ա. Պոսայ պատրիարքարանը զանրված բոլոր եկեղեցականք եւ քանի մը երեւելի աշխարհական անձինք հանդիսիւ Կորն Գեր. Սրբազանութիւնը զիմաւորելու երթալով Սուրբ Երուսաղէմի փոխանորդարանը տարին :

Նետեալ օրը Գեր. Տ. Գաւիթ Արքեպիսկոպոսը Եւսիւստար քիւնց Աննապատիւ սրբազան պատրիարքին հետ տեսնուելու, եւ ուրբաթ օրը ազգային Գերատախի ժողովը ղուժարվելով Երբն սրբազանութիւնը Սուրբ Երուսաղէմի փոխանորդարանին Ա. Պոսայ պատրիարքարանը հրահրուեցաւ Սրբազան պատրիարքի խորհրդականութեան պաշտօնը վարելու :

Սերապիոյ վիճակին բարեկրամ առաջնորդ դերապատիւ Տ. Կարապետ Սրբազան Արքեպիսկոպոսը որ ժամանակէ մը ի վեր առջին տիրութիւն մը դալով տեսութիւնը դրեթէ բոլորովն կորսնցուցածի պէս էր, եւ արդէն վեց ամիսէ ի վեր մայրաքաղաքս եկած էր՝ դարման մը դանելու այս դժբաղդութեան, ուրախ սրտիւ կը ծանուցանենք, որ մեծարդոյ Տրքութեան Բարեկրամ եւ Ստեփան պէյ և Տրքութեան Գ. Մոզան երեւելի հայազգի բժշկաց խորհրդակցութեամբը եւ Տրքութեան Կրտսերին Գարա-Քոտորի ճարտար վերաբուծին ջանքերը բոլորովն բժշկելով՝ անցեալ շաբթու սուրբ Երուսաղէմ ուխտի գնաց :

Երբն գերատախի Սրբազանութեան ազգասիրական ջանքերը նաեւ Սերաստիոյ մէջ քանի մը տարի առաջ հաստատուած Սեւեքիլիմեան անուն ռուս-Նաւարական ընկերութիւնը որ ժամանակէ մը ի վեր նոյն սրբազանին վերայիշեալ անձնական տիրութեանը պատճառաւ խափանման վիճակի մէջ ինկած էր, այս օրերս վերտօնի հաստատուեցաւ աւելի լաւ եւ հիմնաւոր կանոններով : Այլ յունանք որ այս բարեկրամ ընկերութիւնը նշանաւոր արդիւնքներ կ'ունենայ յօշուա հայազգի ժողովրդեան Սրբատախի, որուն ռուսան եւ կրթութեան ունեցած մեծ կարօտութիւնը զարկ կերպով կը տեսնուի :

Ահայ գաւառին առաջնորդ Գերատախի Տ. Յակոբ Սրբազան արքեպիսկոպոսին իր վիճակին ժողովուրդը մէջ ռուսան եւ կրթութեան սերտարածելու, ընկերութիւններ հաստատելու, պարտները բարեկարգելու եւ անոնց յարտաւար համար ցուցուցած անխնայ փութոյն եւ ազգասիրական գովելն ինամոց նորանոր ապացոյցները կը կարգանք յիշեալ գաւառին երկրամասներուն մէջ : Այս անգամ Ահայ Ալուշի գեղէն գրուած նամակ մը ձեռքերն անցնելով ուրախ սրտիւ կը տեսնենք, թէ անգոյն բարեկրամ եկեղեցականներն ու ժողովուրդը իրենց բարեկրամ հովանին բաղձանոյն արժանի կերպով միասիրտ կար-

խառն իրենց բաղձանոյն դպրոցին յարտաւար զարգացմանը համար, եւ ամեն մարդ հարուստ եւ աղքատ իրենց կարողութեանը համեմատ յօժարամտութեամբ ձեռնառու կըլլան անոր :

Նոյա. 3 ին օրը յիշեալ դպրոցին տարեկան քննութիւնը կատարվիլ է Գերատախի Առաջնորդին եւ բոլոր ժողովրդեան ներկայութեամբ, եւ յիսունի չափ աշակերտք քրիստոնէական վարդապետութեան, Սուրբ դրոց եւ աղբային պատմութեան, քերականութեան, թուարանութեան եւ վայելագորութեան մէջ քննվելով՝ վերջին աստիճան գոհ ըրեր են բոլոր հանդիսականները, որոնք միաբերան շնորհակալ կընր են դպրոցին հարարանու յարգամեծար Սուրբատախի յին եւ զինուոր գաւառու արդոյ Պ. Գրիգոր Երամանին : Գերատախի առաջնորդ հայրն ալ սրտեանազն օրհնութիւններով իւր խորին գոհութիւնը յայտնելէ ամենուն :

Բարձալի է որ Միոյ ուրիշ շատ հայաբնակ քաղաքներու ժողովուրդներն ալ Ալուշի ժողովրդեան այս գովելն օրինակին հետեւելով՝ իրենց զաւակաց բարեկրթութեանը եւ հետեւարար անոնց ապագայ բարօրութեանը այսպէս եռանդով հորաձու եւ ջանադիր ըլլային :

ԽՆԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մինչեւ հիմա Գաղղիա ուսման խրկված Օսմանեան պատանիները դարձեալ ազգայն զանազան դպրոցներուն մէջ ըլլալու ինկալով՝ եւ փոխին ալ բուսական հակողութիւն չընալով ըլլալ մեջերան ոմանք ժամանակին պարսպ կանցուեցին կամ ազատագրին չափ ուսմանը չէին կրնար սորվիլ :

Այստեղից բարեկրամ կառավարութիւնը արժան գտեց այս դրութիւնը փոխել, եւ մասեց յատուկ դպրոց մը ունենալ Փարիզի մէջ, ուր Օսմանեան պատանիները մէկտեղ յատուկ գաւառականներով իրենց համար յատկացած ուսմանը կանոնաւոր կերպով սորվին :

Այս առաջարկութիւնը քննելու եւ գործարկութեան միջոցները որոշելու համար խառն յանձնարարական ժողով մը կազմուեցաւ Փարիզ Օսմանեան գետպանեան պաշտօնատարներին եւ Գաղղիոյ հասարակաց կրթութեան պաշտօնէին կողմանէ դրված դիմանական անձերէ բաղկացեալ, որոնք ամեն պէտք եղածը խորհելով ու որոշելով տեղեկագիր մը շննցին, որ կայսերական կառավարութեան հաւանութիւնը ստանալով՝ Փարիզի մէջ դպրոց մը հաստատելու ձեռք բերուիցաւ :

Օրոտապետ Իքնակալը հրաման ըրաւ որ այս նոր հաստատվելը դպրոցին ծախքը տեղութեան դանձից հոգացվի, եւ արդէն դպրոցը հաստատուեցաւ Փարիզի Արքեպիսկոպոսի Ա խօլէ անուն փաղոցին մէջ՝ ուր կը դանդիլ նաեւ Հայկազեան Ա արժարանը :

Օսմանեան դպրոցին աշակերանները երկու բաժին պիտի ըլլան, մէկ բաժինը զինուորականի վերաբերեալ ուսմանը եւ միւր քաղաքական պաշտօններու վերաբերեալ ուսմանը պիտի սորվին : Աւան ընթացքը առ այժմ երեք տարուան համար պիտի ըլլայ : Գլխաւոր ուսմանը նե-

րը պիտի ըլլան գաղղիերէն լեզու, պատմութիւն, աշխարհագրութիւն, չափական գիտութիւն, բնագիտութիւն, եւ բնական պատմութիւն : Գաղղիական տեղակալ Ան Կէյը՝ որ զինուորական եւ չափական գիտութեանց մէջ լաւ վարժված է՝ դպրոցին անօրէն անուանեցաւ :

Փարիզին դրված նամակ մը կը ծանուցանէ թէ կայսերական պաշտօնական վստահայլ Մէհմա Տէմէլ Կէյը ամսոյ 8 ին կը գետպանատուն բոլոր պաշտօնատարներուն եւ Գաղղիոյ հասարակաց կրթութեան պաշտօնէին որդւոյն հետ ոյ Օսմանեան դպրոցին վերապետութեան ժողովին անդամ եղած է յիշեալ դպրոցը դաղեր եւ կանոնները կարգացունել սալով՝ զստախօսութեանց սղջնաւ ուրութիւն ընել տուեր է :

Այս լուրը տեսող նամակը կրտնաւ եւ թէ կայսերական տեղութեան հրատակ ամեն տղերք ալ աղայք պիտի ընգուսկին Փարիզի Օսմանեան դպրոցը, որ մինչեւ յիսուն տղայ կրնայ պարտանակի :

Օսմանակէ մը ի վեր կայսերական տեղութեան ժողովուրդը մէջ պարտած ու ցրված, վիճակահամութիւնները կայսերական կառավարութեան կողմանէ թէպէտ ազդելուցաւ, այսու ամենայնիւ առաջուց մէջ Ծանր Ծախքերով սկսված վիճակահամութեանց տեղերը մեծ կնաս ընելուն համար կայսերական կառավարութիւնը զթալով անոնց վրայ հրաման ըրաւ որ առաջընէ մնացած եւ ձեռք դանդված վիճակահամութեան տոմսակները ծախվին, ու անոնք մնալին ու քաշվին կտեւ նոր վիճակահամութիւն չըլլայ : Այս եւ առաջուց տեսչութեան դուր տրամադրեալ վիճակահամութեանց տոմսակներուն դիւրաւ վաճառմանը համար ալ Քիւրքի խանը ընկերութիւն մը հաստատված է եւ անոր ձեռք պիտի վաճառվին տոմսակները : Պէյ յոյուն ի ու Վալաթիոյ մէջ կանտութիւնը բացվելով, եւ ձեռք ալ պիտի ծախվին չէ թէ առջիպէս անկողել կերպով : Եւ այս ծախվելը տոմսակներուն կտեւը վերջիշեալ ընկերութեան անօրէն Քիւրքի պարձեան յարդի Վրիգոր աղային ինքը դարձրված է եւ անոր կարգաւորութեանը ներքեւ են տեսչութեան Գրանը գիտութեամբ : այսպէս որ վստաւոր թիւերուն տեղերը իրենց բաժնին ինկածը անմիջապէս պիտի ստանան վերջիշեալ ընկերութեանէն :

Այս մտքը յայտարարութիւն մը հրատարակուեցաւ անցեալ շաբթու մայրաքաղաքս մէջ :

Գաղղի փոշայի Սուրբ Յակոբ եկեղեցւոյն շնու թիւերը ընթաց ըլլալով, յատկացեալ կերպի օրը օժման արտօնը ղութիւն ու հանգեղ պիտի կատարվի :

Օնուորական Ծարտարակատաց գեղէն հաղապարակ Բասէ Կէնէսին՝ որ կայսերական կառավարութեան կողմանէ իրկված էր անգղիացի երկրաչափներուն հետ Դանուբին Սեւ Ծով շնվելը կերպով զին անցնելու ճամբաները դժեւեւ, իր պաշտօնը ընցուցած ըլլալով անցեալ չորեքշաբթի մայրաքաղաքս հասաւ : Երկրագեղին եւ անոր վերաբերեալ շնու թիւեանց վերջին յատուկագիրը Ք. Գրան քննութեան ու հաւանութեան ներկայացաւ : Արդէն Գաւառի երեքը նախապարտաւորական շնու թիւներն սկսած են եւ քիչ ժամանակին կրնան, այնպէս որ դարձան պիղքի կերպով զին շնու թիւներն սկսի :

